

Методичні рекомендації щодо маркування органічних харчових продуктів та кормів

Версія станом на 2 серпня 2019 року

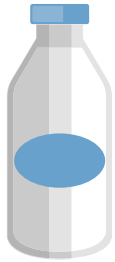
Розроблено на основі Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» № 2496 від 10 липня 2018 року, Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» № 2639 від 6 грудня 2018 року та Наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження державного логотипа для органічної продукції» № 67 від 22 лютого 2019.

Київ – 2019

Зміст

Частина 1	Законодавчі вимоги до маркування органічних харчових продуктів та кормів	стр. 2
Частина 2	Типові алгоритми дій для виробників та імпортерів щодо маркування органічних харчових продуктів та кормів	стр. 14
Частина 3	Вимоги та рекомендації щодо використання державного логотипа України для маркування органічної продукції	стр. 16

Терміни

Маркування – слова, описи, знаки для товарів і послуг (торговельні марки), графічні зображення або символи, що стосуються харчових продуктів, які розміщуються на будь-якій упаковці, етикетці (стікері), кольєретці, а за відсутності упаковки, у документі або повідомленні, що супроводжують харчовий продукт або посилаються на нього.

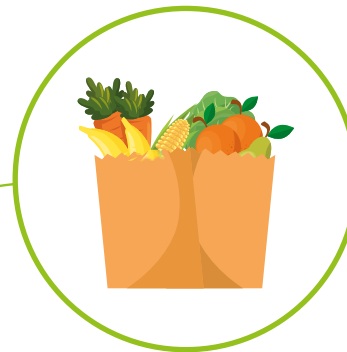
Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

Маркування – інформація про органічну продукцію, у тому числі державний логотип для органічної продукції, нанесена на етикетку, упаковку, тару, контейнер, контретикетку, кольєретку, ярлик, пробку, листок-вкладиш або на інші елементи упаковки, що супроводжує таку продукцію або посилається на неї відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції».

Предмет та мова маркування

Маркування тільки харчових продуктів та кормів!

UA

Інформація про харчові продукти надається державною мовою.

Знаки для товарів і послуг можуть наводитися у маркуванні у тому вигляді, в якому їм надана правова охорона в Україні.

Принципи

Інформація про харчові продукти:

1) не повинна вводити споживачів в оману

2) повинна бути точною, достовірною та зрозумілою для споживача

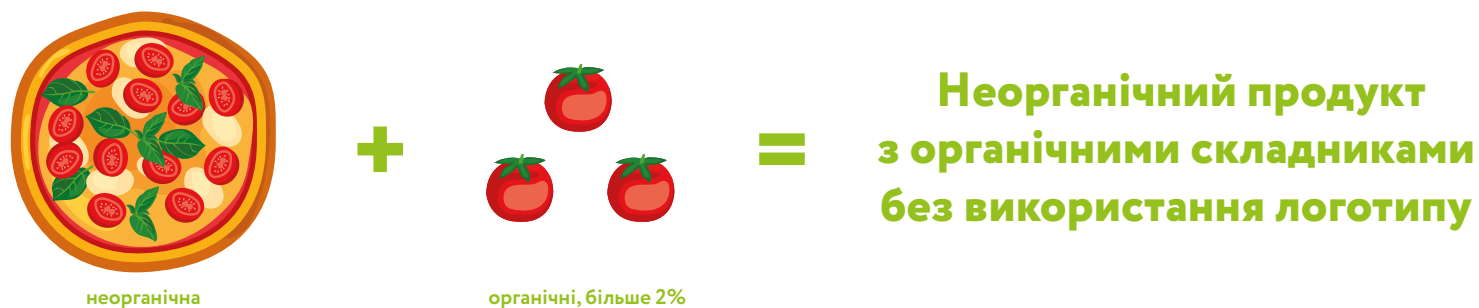
3) не повинна приписувати будь-яким харчовим продуктам, крім природних мінеральних вод та харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, властивостей, що сприяють запобіганню чи лікуванню захворювань, або посилатися на такі властивості

Вимоги до маркування органічної продукції українського виробництва

Продукт дозволяється маркувати як органічний, якщо він відповідає одночасно таким вимогам:

1) продукт вироблений відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції; 2) містить не менше ніж 95 % органічних інгредієнтів сільськогосподарського походження; 3) містить не більше 5% неорганічних інгредієнтів, внесених до Переліку речовин, що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва; 4) органічне виробництво такого продукту підтверджується сертифікатом.

Під час маркування неорганічної продукції, органічні інгредієнти можуть зазначатись, якщо: 1) відсоток інгредієнта перевищує 2%; 2) такий інгредієнт має відображатися літерами такого самого кольору і розміру як і решта складників.

Обов'язкові елементи маркування органічних продуктів

1. Назва харчового продукту;
2. Перелік інгредієнтів;
3. Будь-які інгредієнти або допоміжні матеріали для переробки, які використовуються у виробництві або приготуванні харчового продукту і залишаються присутніми у готовому продукті, навіть у змінній формі;
4. Кількість певних інгредієнтів або категорій інгредієнтів;
5. Кількість харчового продукту в установлених одиницях вимірювання;
6. Мінімальний термін придатності або дата «вжити до»;
7. Будь-які особливі умови зберігання та/або умови використання (за потреби);
8. Найменування та місцезнаходження оператора ринку харчових продуктів, відповідального за інформацію про харчовий продукт, а для імпортованих харчових продуктів – найменування та місцезнаходження імпортера;
9. Країна походження або місце походження;
10. Інструкції з використання – у разі якщо відсутність таких інструкцій ускладнює належне використання харчового продукту;
11. Для напоїв із вмістом спирту етилового понад 1,2 % об'ємних одиниць – фактичний вміст спирту у напої;
12. Інформація про поживну цінність харчового продукту.

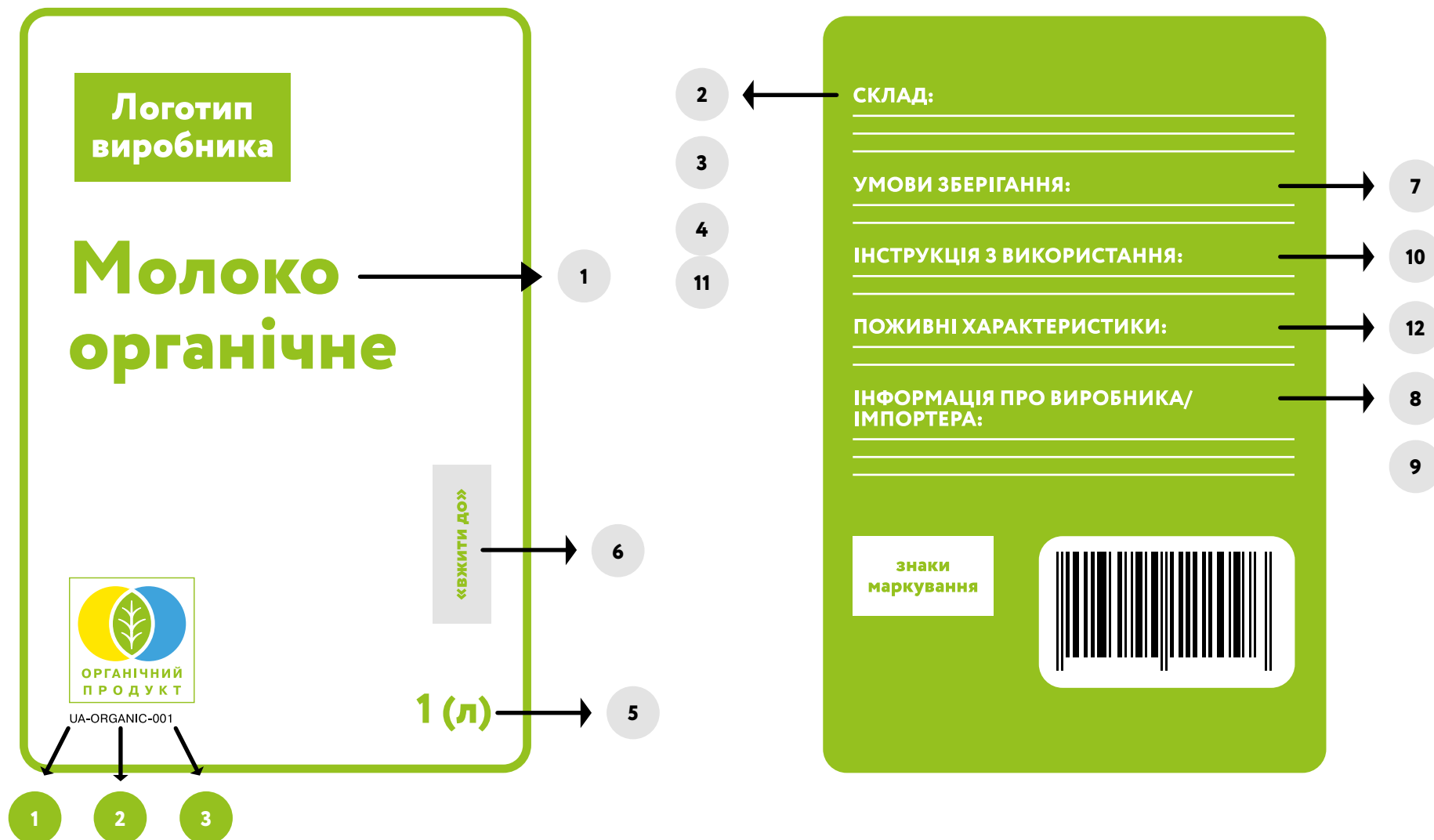
Під час маркування дозволяється додатково використовувати інші логотипи, якщо вони не заборонені законом.

Обов'язковим елементом маркування органічної продукції є кодівий номер, що розміщується під державним логотипом для органічної продукції:

1. Акронім, що ідентифікує державу походження;
2. Напис «organic»;
3. Реєстраційний код органу сертифікації, що здійснив сертифікацію органічного виробництва.

Важливою вимогою до виробництва органічних харчових продуктів є ідентифікація кожної партії таких продуктів.

Приклад маркування органічних продуктів

Заборона маркування

Інформація про харчові продукти не повинна приписувати будь-яким харчовим продуктам, крім природних мінеральних вод та харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, властивостей, що сприяють запобіганню чи лікуванню захворювань, або посилатися на такі властивості.

Забороняється маркування державним логотипом для органічної продукції, сільськогосподарської продукції, що була отримана не в результаті органічного виробництва або є продукцією перехідного періоду, а також використання під час маркування такої продукції будь-яких позначень та написів «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», «органік» та/або будь-яких однокореневих та/або похідних слів від цих слів з префіксами «біо-», «еко-» тощо будь-якими мовами.

Недобросовісна реклама

✔ Продукт, виробництво якого сертифіковано як органічне

✔ «органічний продукт»

✘ Продукт, виробництво якого не сертифіковане як органічне

✘ «органічний продукт»

Реклама будь-якого неорганічного продукту як органічного, у тому числі використання напису **«органічний продукт»** у власних назвах та торговельних марках, вважається недобросовісною рекламою.

Недобросовісна реклама – реклама, яка вводить або може ввести в оману споживачів реклами, завдати шкоди особам, державі чи суспільству внаслідок неточності, недостовірності, двозначності, перебільшення, замовчування, порушення вимог щодо часу, місця і способу розповсюдження. **Закон України «Про рекламу»**

Вимоги до маркування імпортованої органічної продукції

Ввезена для реалізації на митній території України продукція, яка супроводжується відповідним сертифікатом, що засвідчує органічне виробництво та/або обіг такої продукції у державі походження, визнається в Україні як органічна продукція, а написи на оригінальному маркуванні «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», «органік» та будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами «біо-», «еко-» тощо українською мовою позначаються написом «органічний продукт».

Реалізація імпортованої продукції на митній території України, як органічної, дозволена за умови внесення органу іноземної сертифікації до Переліку органів іноземної сертифікації.

Відповідальність операторів ринку

Порушення встановлених законодавством вимог до надання інформації для споживачів щодо харчових продуктів, надання неточної, недостовірної та незрозумілої для споживачів інформації про харчовий продукт.

Зміна оператором ринку харчових продуктів інформації, що супроводжує харчовий продукт (відповідно до ст. 5 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»).

Ненадання оператором ринку інформації споживачеві щодо речовин та харчових продуктів, які спричиняють алергічні реакції або непереносимість.

Маркування продукції державним логотипом для органічної продукції або використання у маркуванні позначень та написів «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», «органік» та/або будь-яких однокоренових та/або похідних слів від цих слів з префіксами «біо-», «еко-» тощо будь-якими мовами, за відсутності сертифіката, що засвідчує відповідність процесу виробництва продукції та її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Відповідальність осіб, що реалізують продукцію

Реалізація харчових продуктів або кормів, маркування яких не відповідає законодавству, якщо це не створює загрози для життя та/або здоров'я людини або тварини.

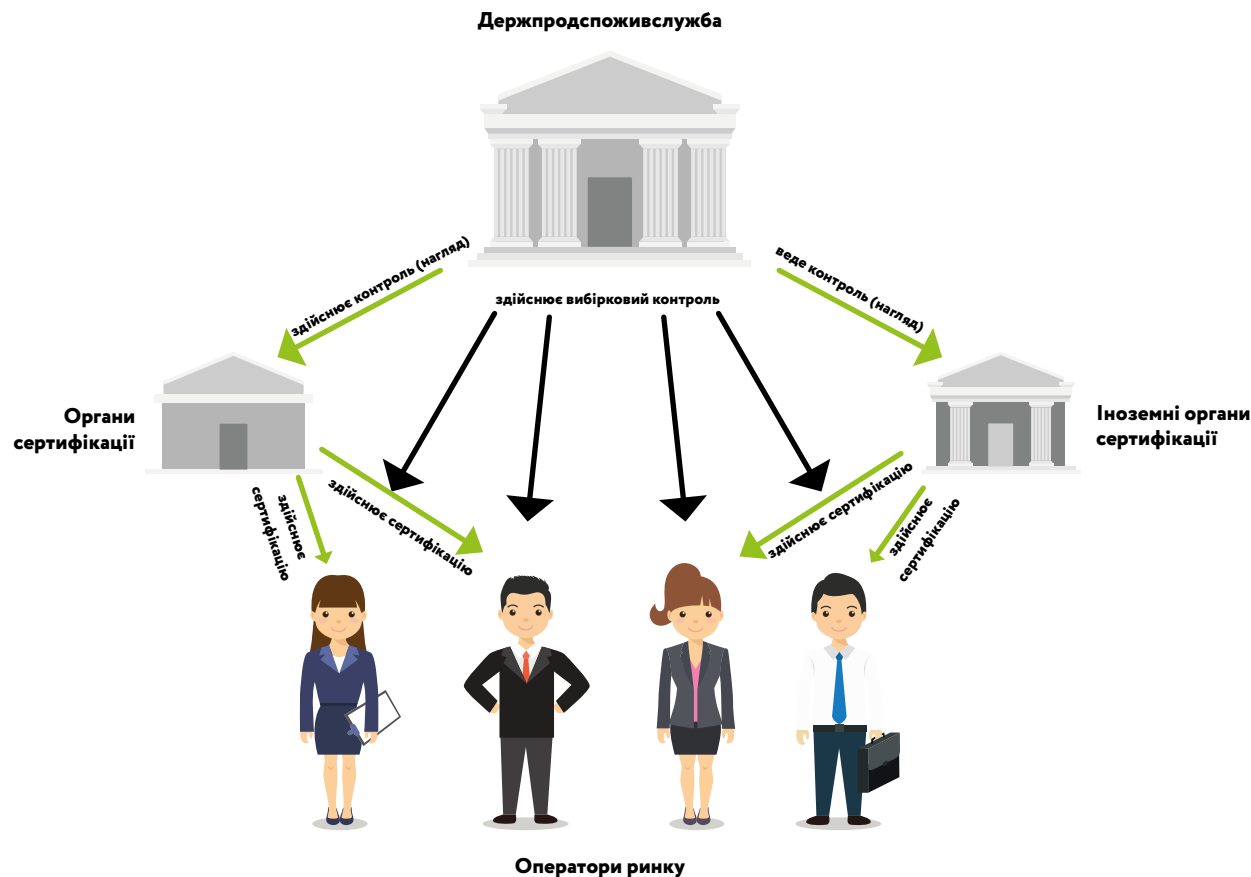

Введення в обіг або реалізація продукції без сертифіката, що засвідчує відповідність процесу виробництва продукції та/або її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції або вимогам законодавства держави походження такої продукції, тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб-підприємців у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат.

Примітка: розмір мінімальної заробітної плати встановлюється щорічно Законом України про Державний бюджет на відповідний рік.

Контроль

Здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням суб'єктами ринку органічної продукції законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції відноситься до повноважень Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів.

Перехідні положення Закону

Суб'єкти господарювання протягом 18 місяців з дня введення в дію цього Закону мають право використовувати напис «органічний продукт» у власних назвах продуктів та торговельних марках, а також позначення та написи «органічний», «біодинамічний», «біологічний», «екологічний», «органік» та/або будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами «біо-», «еко-» виключно за умови наявності чинного сертифіката, виданого суб'єктом, внесеним до Реєстру органів сертифікації.

Суб'єкт господарювання

Сертифікат

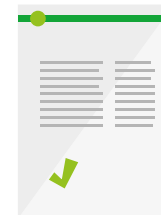

з 02 лютого 2021 року

Після закінчення цього терміну всі суб'єкти господарювання, які є операторами, повинні бути внесені до Реєстру операторів, а маркування відповідати нормам закону описаним вище в цих настановах.

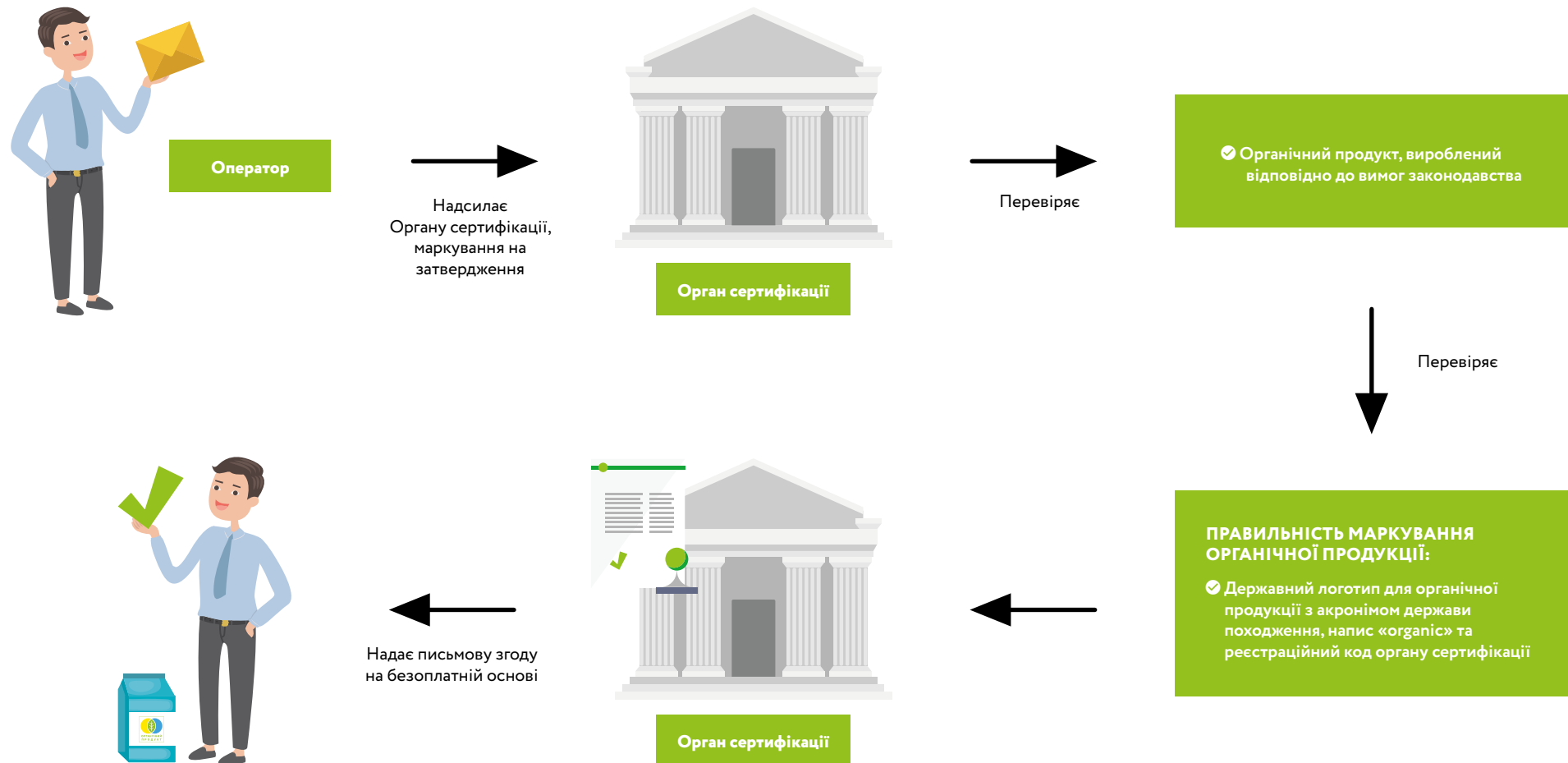
Суб'єкт господарювання

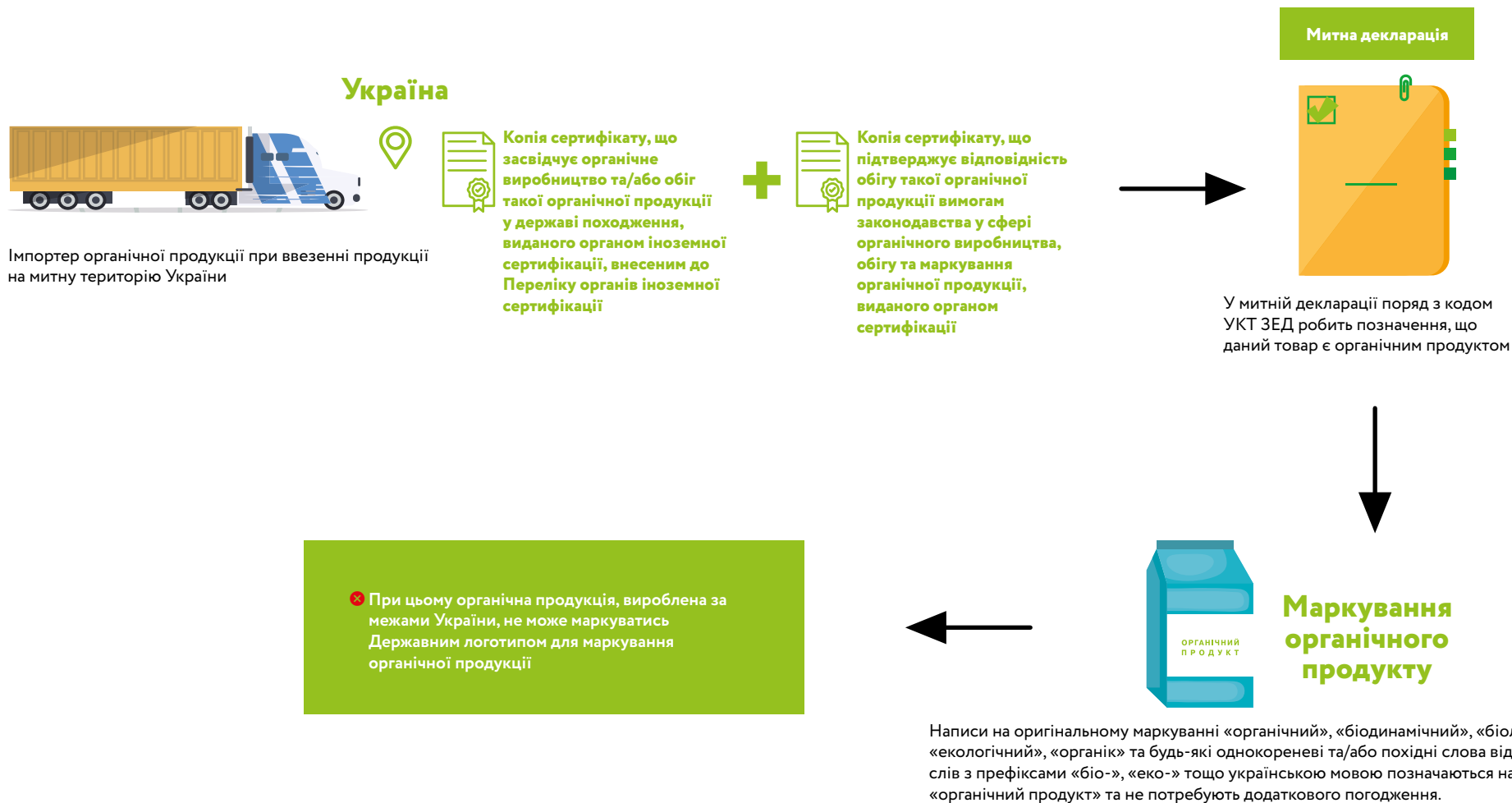
Реєстр

Алгоритм маркування органічної продукції операторів

Алгоритм маркування органічної продукції імпортером

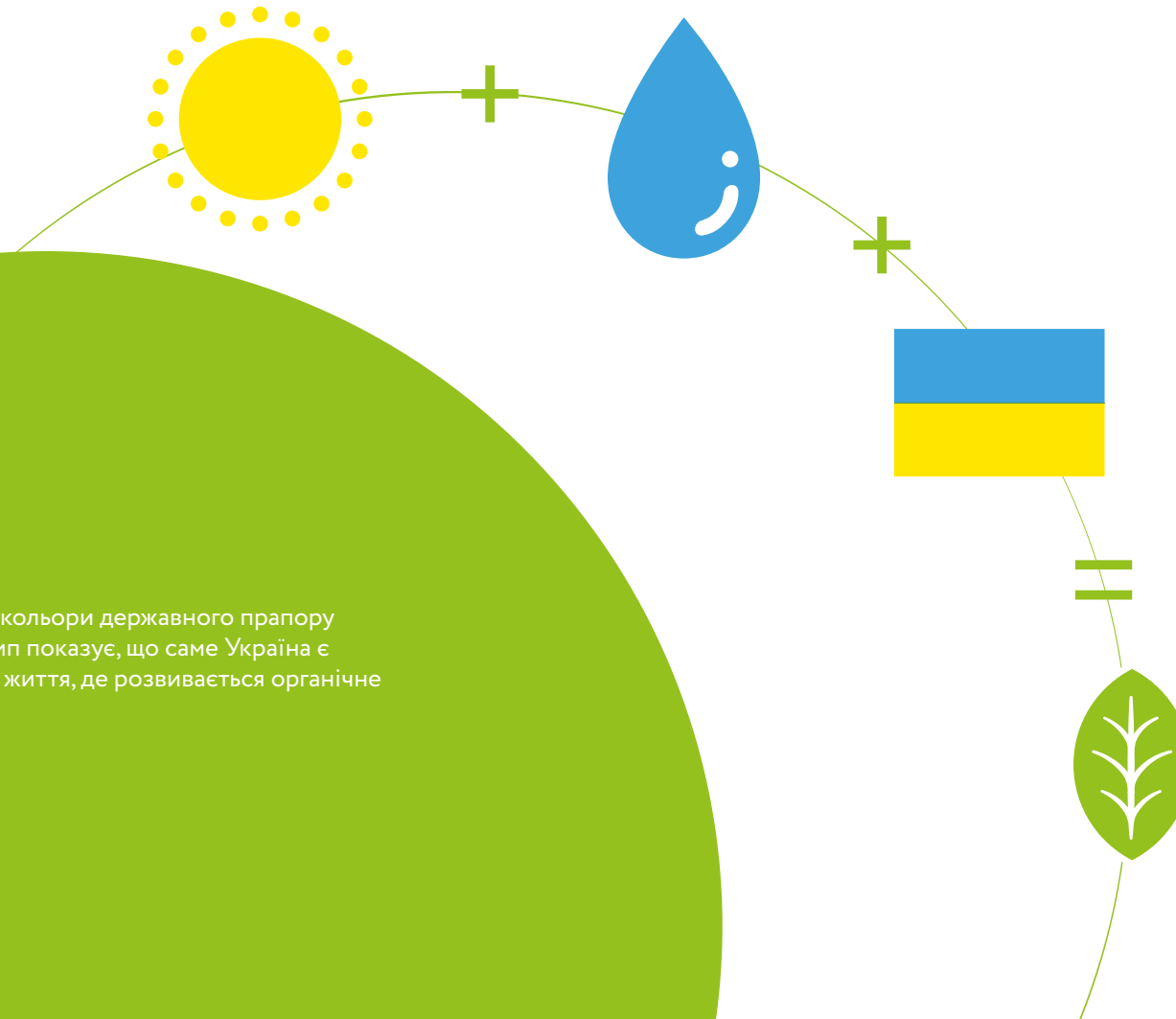

Державний логотип для маркування органічної продукції

Логотип представляє собою два кола: жовте та блакитне, які перетинаються і знаходять один на інший утворюючи фігуру у вигляді листка рослини зеленого кольору (так само, як і при змішуванні жовтого і блакитного кольорів утворюється зелений колір).

Ідея полягає в тому, що органічна продукція народжена природою, де завдяки поєднанню сонячного тепла і світла та води утворюється нове життя (процес фотосинтезу).

Крім того, жовтий і синій – це кольори державного прапора України, і, таким чином, логотип показує, що саме Україна є місцем, де народжується нове життя, де розвивається органічне сільське господарство.

Колір, шрифт та мови логотипу

Шрифт напису Helvetica.

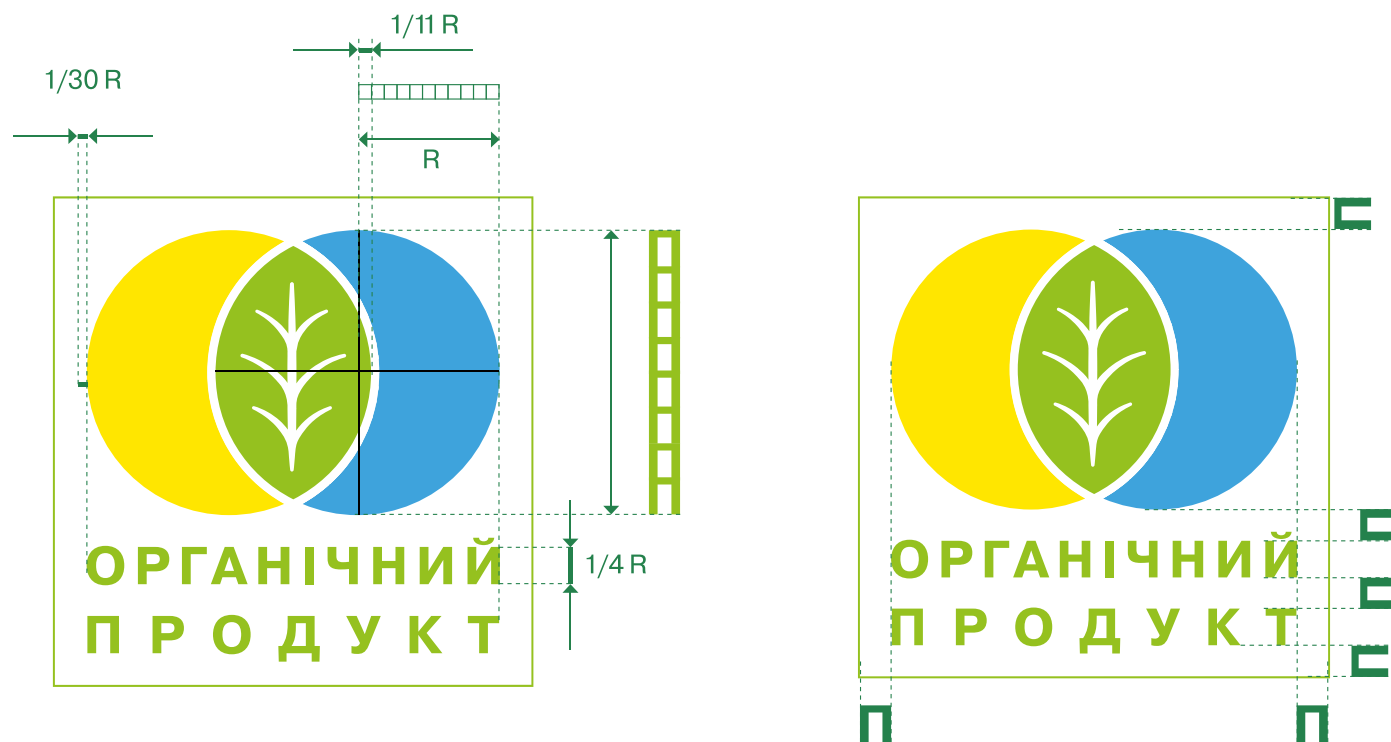
	CMYK	Pantone
	0:0:100:0	DE 1-1 U
	50:0:100:0	DE 288-1 Г
	95:25:0:0	DE 221-3 U
	0:0:0:0	Trans. White

Helvetica

ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklm
nopqrstuvwxyz
1234567890,;.!?&

Пропорції

Одиницею виміру логотипу є радіус кожного з кіл (R). Логотип складається з двох кіл, які перетинаються і знаходяться одне на інше, перекриваючи трошки більше (на $1/11$ радіуса кожного з кіл), ніж половину іншого кола. Кола обрамляють круги, які виконуються лінією білого кольору, товщина якої становить $1/12$ радіуса круга. Посередині зеленого листка є вертикальна лінія білого кольору, від якої по обидві сторони симетрично відходить по три короткі лінії довжиною $1/3 \times R$ під кутом 45° , що імітують прожилки листка рослини. Товщина лінії зеленого кольору становить $1/48$ радіуса круга.

Під графічним зображенням державного логотипа розміщується напис, який складається зі слів «ОРГАНІЧНИЙ ПРОДУКТ» або його еквівалента англійською мовою «ORGANIC PRODUCT». Напис виконується у два рядки та виконується великими літерами зеленого кольору. Кожне зі слів напису має довжину, яка дорівнює ширині графічного зображення. Висота всіх літер напису становить $1/4$ радіуса круга.

Пропорції

Державний логотип для маркування органічної продукції можна поєднувати з графічними чи текстовими елементами, якщо вони ніяким чином не змінюють державний логотип. Завжди повинно залишатися вільне місце навколо логотипу (чи фону логотипу) розміром не менше, ніж висота літери в надпису «ОРГАНІЧНИЙ ПРОДУКТ».

ЛОГОТИП

РОЗВИТОК
ОРГАНІЧНОГО
РИНКУ

Органічний ринок
в Україні та світі...

Розміри логотипу

Державний логотип може використовуватися в будь-якому масштабі, враховуючи пропорції та такі рекомендовані розміри:

50 x 50 мм

14 x 14 мм

25 x 25 мм

Якщо площа найбільшої з поверхонь етикетки та/або упаковки органічної продукції становить менше ніж 25 см, розміри державного логотипа можуть становити 8 мм завширшки та 8 мм заввишки.

8 x 8 мм

Розміщення на кольоровому фоні

Заборони

Логотип є незмінним символом.

У вільному місці в логотипі з написом не дозволяється наносити текст, символи, будь-які логотипи чи інші елементи. Забороняється змінювати кольори та пропорції логотипу.

Не дозволяється наносити текст та зображення на логотип

Не можна наносити логотип без рамки та білого фону

Не дозволяється змінювати кольори

Не дозволяється змінювати фон на черно-білий

Не дозволяється змінювати фон логотипу

Не дозволяється змінювати форму логотипу

Міністерство
аграрної політики
та продовольства України

Інформаційний центр
«Зелене досє»

Ці методичні рекомендації розроблені для органічних виробників, переробників, імпортерів, трейдерів, дистриб'юторів, торговельних мереж та спеціалізованих закладів роздрібної торгівлі, та інших зацікавлених сторін, які вже здійснюють або планують здійснювати виробництво та маркування органічної продукції на території України, вводять або планують введення в обіг органічної продукції та кормів на території України.

Методичні рекомендації містять законодавчі вимоги до маркування органічної продукції з врахуванням загальних вимог до маркування харчових продуктів та кормів, вимоги до маркування імпортованих харчових продуктів, а також вимоги до використання державного логотипа України для маркування органічної продукції.

Розроблено Міжнародною благодійною організацією «Інформаційний центр «Зелене досє»
за сприяння Міністерства аграрної політики та продовольства України

Візуальне оформлення: ПП «АРТ ОК»

За підтримки проектів:

Проект «Підтримка впровадження сільськогосподарської та продовольчої політики в Україні», що фінансується Європейським Союзом та впроваджується консорціумом на чолі з WYG International, «Німецько-українська співпраця в галузі органічного землеробства», що фінансується Федеральним Міністерством продовольства та сільського господарства Німеччини та впроваджується компаніями «AFC Agriculture & Finance Consultants» та «IAK Agrar Consulting GmbH».

